

af Udførelsen, der igen udelukkende beror paa kgl. Resolutioner eller ministerielle Regulativer. Paa den anden Side maa jeg dog hævde, at som Forholdene ere i Øjeblikket og med den ringe Udsigt, der er til at naa en saa gennemgribende Reform, som jeg kunde ønske, kan dette være et midlertidigt brugbart Forslag, som — rigtigt gennemført — kan øve nogen Indflydelse.

Det Ønske, som jeg udtalte, da jeg forrige Gang havde Lejlighed til at tale om Seminarievæsenet — det var ved Behandlingen af et Forslag om Forandring af Jonstrup Seminarium —, staar jeg ved endnu. Hele Skolevæsenets Ordning trænger til en saa gennemgribende Reform, at den kun kan ske ved et forberedende Arbejde af en sagkyndig Kommission. Jeg mener endnu, at det er den Vej, man bør gaa, og jeg vil derfor benytte denne Lejlighed til at gentage mit Ønske om Nedsættelse af en saadan Kommission.

Der er forskellige Spørgsmaal, som ved denne Lejlighed maa tages op til Drøftelse. Jeg skal blot nævne nogle enkelte. Den sidste ærede Taler berørte netop Spørgsmaalet om Statsseminarierne. Der kan være Tvivl om, hvor mange af disse man bør have, hvor de bør ligge og saa fremdeles. Det kommer nemlig an paa, hvorledes de bygges, om de ere i Stand til at løse Opgaven senere, hvis Undervisningen kommer til at vare flere Aar end nu. Om Tilsynet — navnlig det øverste — med Folkeskolevæsenet kan der vistnok kun være een Mening, nemlig at det trænger til en Reorganisation. Dernæst er der Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal have en Eksamenkommission eller en Censurkommission eller maaske en Blanding af begge Dele. Den sidste ærede Taler syntes nærmest at være stemt for en Eksamenkommission, for saa vidt alle da blive eksaminerede ensartet og i hvert Fald ikke komme til i nogen Grad at afhænge af vedkommende Lærer. Det skal jeg senere komme tilbage til, der trænges ogsaa her til en indgaaende Drøftelse af Sagen. Endelig er der det store Spørgsmaal om Øvelsesapparaterne for Seminarierne. Det berørte den sidste ærede Taler ogsaa, og han vilde have henlagt en Del af Seminarierne paa saadanne Steder, hvor der var rigelig Adgang til at anvende dem. Der er altsaa en hel Række Spørgsmaal, mange flere end disse, som trænger til Undersøgelse, før man kan danne sig et fuldstændigt Overblik over den Udvikling, der er foregaaet, og før

man fremsætter de fornødne Lovforslag i saa Henseende, vil det, som sagt, være rigtigt at lade de sagkyndige overveje dem og navnlig det store samlede Spørgsmaal om Folkeskolen og dens Læreres Uddannelse.

Selv om man nu gaar til Nedsættelsen af en Kommission — hvad Regeringen hidtil ikke har vist synderlig Tilbøjelighed til —, vil det dog sikkert tage nogle Aar at overveje det betydelige Materiale, hvor saa mange og store Interesser gribe ind i hverandre, og dernæst vil der gaa lang Tid med at udarbejde og vedtage Love paa de forskellige Omraader og naa til Enighed. Dette lange Tidsrum kan ikke gaa hen, uden at man forsøger en Forbedring af de nuværende Forhold, der lide under forskellige Mangler, som vi alle ere enige om bør afhjælpes snarest muligt. Og jeg mener, at dette Forslag byder en midlertidig Hjælp til Afhjælpning af forskellige Mangler, men jeg kan ikke erkende, at det i nogen Maade tager Sigte paa en virkelig Løsning af de store Spørgsmaal.

De to værste Skavanker ved de nuværende Forhold — derom kan der vel neppe tvistes — bestaa i den mangelfulde Forberedelse, Eleven møder med paa Seminariet, den Lethed, hvormed han kan blive optagen der uden nogen som helst Forberedelse, havde jeg nær sagt, og i selve Privatseminarieinstitutionen. Jeg mener, at det vil være rigtigt, at Statsseminarierne besørge Uddannelsen af det store Flertal af Lærere, og at Privatseminarierne — ligesom Friskolerne i Forhold til Skolerne — blive det sporende Element ved Siden deraf. Der kan være mange Grunde, der tale herfor. Nu er Forholdet tværtimod det stik modsatte, og det er jeg en ivrig Modstander af. Man bør anlægge adskillig flere Statsseminarier, end der nu findes, og navnlig er det en uhyggelig Mangel efter den Udvikling, Kvindernes Deltagelse i Lærergerningen har taget, at der ikke findes et eneste Statsseminarium for Kvinder. Der kunde altsaa være tilstrækkelig Grund, synes jeg, til for Alvor at tage dette Spørgsmaal op til Undersøgelse.

Overfor det foreliggende Lovforslag maa jeg sige, at det meget rigtigt hæfter Opmærksomheden ved tre Punkter. Det første Punkt er den mangelfulde Forberedelse, hvorom § 3 handler. Om det er den eneste praktiske Vej kun at have Eksamenkommission paa 3 Steder, skal jeg lade staa hen, maaske det bliver for lidt, maaske Afstandene blive for store osv. Men der er grumme mange Vanskelig-